

DR. KASSAI SZILVIA

Összefoglaló a Méltósággal távozni – Életvégi ellátás Csongrád-Csanád Vármegyében c. konferenciáról

Összefoglalás ♦ 2025. június 14-én, szombaton Szegeden, a Szent-Györgyi Albert Agórában rendezték meg a Méltósággal távozni – Életvégi ellátás Csongrád-Csanád Vármegyében című konferenciát, amelyet az SZTE Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar Magatartástudományi Intézete, a Szegedi Hospice Alapítvány és az Életvégi Méltóság Munkacsoport szervezett. Az eseményen mintegy 200 résztvevő, túlnyomórészt egészségügyi szakember vett részt. A résztvevők kiemelték az életvégi ellátás emberközpontú szemléletének, a szakmák közötti együttműködésnek és a folyamatos párbeszédnek a fontosságát. A rendezvény értékes alkalmat kínált a tapasztalatok megosztására, a szakmai kapcsolatok erősítésére, és megerősítette a résztvevők elkötelezettségét az életvégi méltóság megőrzése mellett.

Kulcsszavak: életvégi ellátás, palliatív ellátás, hospice, interdiszciplináris együttműködés, konferencia

Summary of the "Dignity in Dying - End of Life Care in Csongrád-Csanád County" Conference

Summary ♦ On Saturday, June 14, 2025, the conference titled "Dignity in Dying - End of Life Care in Csongrád-Csanád County" was held at the Szent-Györgyi Albert Agora in Szeged. The event was jointly organized by the Department of Behavioral Sciences at the Faculty of Medicine, University of Szeged, the Szeged Hospice Foundation, and the End-of-Life Dignity Working Group. Approximately 200 participants, predominantly healthcare professionals, attended the conference. The conference concluded with a joint roundtable summarizing the key lessons learned. Participants emphasized the importance of a patient-centered approach to end-of-life care, interdisciplinary collaboration, and ongoing professional dialogue. The event provided a valuable opportunity for sharing expertise, strengthening professional networks, and reaffirming commitment to preserving dignity at life's end.

Keywords: End-of-life care, Palliative care, Hospice, Interdisciplinary collaboration, Conference

Az integrált palliatív ellátás volt a témája a „Méltósággal távozni – Életvégi ellátás Csongrád-Csanád Vármegyében” című konferenciának, amelyet a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar Magatartástudományi Intézete, a Szegedi Hospice Alapítvány és az Életvégi Méltóság Munkacsoport szervezett Szegeden, a Szent-Györgyi Albert Agórában 2025. június 14-én. Az eseményen mintegy kétszáz fő vett részt, döntő többségében egészségügyi szakemberek, akik a palliatív ellátás jelenlegi gyakorlatáról és fejlesztési irányairól hallhattak előadásokat.

A délelőtti plenáris előadások átfogó képet nyújtottak a hazai palliatív és hospice ellátás gyakorlati tapasztalatairól. Dr. Simkó Csaba, Dr. Almási Róbert Gyula, Lukács Miklós és Füzes Ildikó saját szakterületükön szerzett tapasztalataikat osztották meg, betekintést nyújtva az ellátás mindennapi kihívásaiba és eredményeibe.

Dr. Simkó Csaba „Háromlábú szék. A palliatív ambulancia szerepe a komplex hospice-palliatív ellátásban. 20 év tapasztalatai” c. előadásában 20 év tapasztalatát osztotta meg a miskolci palliatív ambulancia működéséről és annak szerepéről a komplex hospice-palliatív ellátásban. A „háromlábú szék” hasonlata a stabilitást jelképezi: az ellátás három fő pillére a fekvőbeteg-részleg, az otthoni gondozás és az ambulancia. Az ambulancia 2004 óta működik, mára heti öt napon, napi hét órában fogadva a betegeket, 2024-ben több mint 350 új daganatos páciens és közel 2000 ellátási eseményt kezelve. Az előadó hangsúlyozta, hogy az ambulancia kulcsszerepe a korai integráció, az optimális tünetmenedzsment, valamint a kórházi kezelések megelőzése.

A mindennapi munka során magas kockázatú, súlyos állapotú betegek ellátása történik, gyakran egyszeri személyes találkozással és későbbi távkonzultációval. Az ellátás komplexitása kreatív, személyre szabott megoldásokat, invazív beavatkozásokat és mély gyógyszerismeretet igényel. Dr. Simkó Csaba kiemelte az alulfinanszírozottságot, a szakemberhiányt és a késői beutalásokat mint fő nehézségeket, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az oktatás, a szakmaközi együttműködés és a vezetői támogatás elengedhetetlen a minőségi palliatív ellátás fenntartásához. Zárásként arra buzdította a hallgatóságot, hogy a palliatív ellátás mindenütt megvalósítható, ahol valódi elkötelezettség van a betegek iránt.

Dr. Almási Róbert előadásában a Pécsi Tudományegyetem Fájdalomterápiás Tanszékének és a Fájdalomambulancia működésének tapasztalatait mutatta be. Hangsúlyozta, hogy a betegek alapvető joga a hatékony fájdalomcsillapításhoz való hozzáférés, amely sajnos sokszor sérül –

nemcsak a betegek, de még az alapellátásban dolgozó orvosok körében is hiányos a fájdalomambulancia szerepének ismerete. A fájdalom komplex, multidimenzionális jelenség, ezért a kezelésében multidiszciplináris megközelítésre van szükség: az ambulancián gyógyszeres, intervenciós, pszichológiai és fizioterápiás módszereket egyaránt alkalmaznak.

Az előadó kiemelte, hogy a krónikus fájdalommal élők mellett akut fájdalmat átélő betegek ellátása is feladatuk, beleértve a daganatos betegeket, mozgásszervi és neuropátiás eseteket is. Bemutatta az intervenciós eljárások széles tárházát – többek között katéteres megoldásokat, idegblokádot, beültethető gyógyszeradagoló pumpákat –, valamint ezek szerepét a centrális szenzitizáció¹ megelőzésében és a beteg életminőségének javításában. Hangsúlyozta a beteggel való kommunikáció és a biztonságérzet fontosságát: sok páciensnek már az is nagy segítség, ha meghallgatják őket és biztonságban érezhetik magukat, még életük utolsó szakaszában is. Az előadás fő üzenete, hogy a hatékony fájdalomcsillapítás nem luxus, hanem minden beteg alapvető joga, amelyért szakmai összefogásra és szemléletváltásra van szükség.

Lukács Miklós, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Hospice Palliatív Tanszékének palliatív mobilteam-koordinátora előadásában a pécsi integrált palliatív ellátási modell fejlődését és jelenlegi működését mutatta be. Személyes visszatekintéssel felidézte, hogy a 2000-es évek elején indult el Pécsen az otthoni hospice ellátás, kezdetben kis csapattal és kísérletező lépésekkel. Az elmúlt két évtized során a palliatív szemlélet egyre korábbi integrálására törekedtek, hogy a betegek már a betegség előrehaladott, de nem kizárólag életvégi szakaszában is részesülhessenek komplex tünetmenedzsmentben, pszichoszociális támogatásban és összehangolt, multidiszciplináris ellátásban.

Az előadás kiemelte, hogy az integrált modellben a palliatív mobil team kulcsszerepet játszik a betegutak koordinálásában, az otthoni és intézményi ellátási formák összekapcsolásában, valamint a háziorvosokkal és kórházi osztályokkal való együttműködésben. Bár jelentős szakmai eredmények születtek – többek között palliatív szakrendelések, ambulanciák, háttérintézmények és onkoteamek működnek – a rendszer számos kihívással küzd, mint például finanszírozási és humán erőforrás-hiány, valamint területi ellátási egyenlőtlenségek. Lukács Miklós hangsúlyozta, hogy a továbblépés kulcsa az apró, de folyamatos fejlesztésekben, a szakmai és társadalmi szemléletformálásban, valamint a palliatív ellátás presztízsének és hozzáférhetőségének növelésében rejlik.

Füzes Ildikó, a Pécsi Irgalmasrendi Kórház Hospice Osztályának főnővére, előadásában bemutatta az intézmény és a hospice ellátás működését, kihívásait és eredményeit. A betegápoló

¹ A központi idegrendszer (agy és gerincvelő) túlérzékenyvé válik a fájdalomra, ami miatt a fájdalomérzet felerősödhet és tartósabbá válhat, akár az eredeti kiváltó ok megszűnése után is.

irgalmasrend több mint 50 országban van jelen, Magyarországon öt intézményt tart fenn. A pécsi kórházban 117 ágy működik, ebből 23 ágy a hospice osztályon, amely 2004-ben nyílt meg. Az elmúlt években jelentős infrastrukturális és szemléletbeli megújulás történt: búcsúztató és családi szobákat alakítottak ki, hangsúlyt helyeznek az emberközpontú betegellátásra és a dolgozók jóllétére.

Az előadó kiemelte, hogy a hospice és a krónikus osztály ellátási igényei jelentősen eltérnek, amit a lakosság gyakran nem ismer. A legnagyobb kihívások közé tartozik a halálról való kommunikáció hiánya, a hospice ellátással kapcsolatos tévhitek, a megfelelő szakemberek megtalálása, valamint az egészségügyi rendszer kapacitáskorlátai. A mindennapi munka részét képezi a betegek és hozzátartozók támogatása, különböző terápiás és közösségi programok szervezése, valamint az önkéntes hálózat újjáépítése. Füzes Ildikó személyes büszkeséggel számolt be arról, hogy a kollégákkal együtt egy olyan „kis szigetet” hoztak létre, ahol jó dolgozni, és ahol a betegek emberhez méltó, méltóságteljes életvégi ellátásban részesülhetnek.

A délutáni programban a résztvevők kerekasztal-beszélgetések keretében folytathatták a délelőtti előadásokban felvetett témák megvitatását, amelyek moderálását maguk a plenáris előadók látták el. A Palliatív ambulancia című kerekasztal-beszélgetésen, Dr. Simkó Csaba (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház, Hospice Osztály) elnökletével, Frank Nóra (Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Onkológiai gondozó és Palliatív szakrendelés) és Dr. Tóth Krisztina (Országos Korányi Pulmonológiai Intézet, Polcz Alaine Hospice–Palliatív Osztály; Magyar Hospice Alapítvány) osztották meg a palliatív járóbeteg ellátás területén szerzett, betegellátási gyakorlatukból és intézményi munkájukból fakadó szakmai tapasztalataikat.

A Fájdalom ambulancia című kerekasztal-beszélgetésen, Dr. Almási Róbert Gyula (Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet) elnökletével, Dr. Szok Délia (Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ, Neurológiai Klinika) és Dr. Veres Ferenc (Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház, Fájdalom Ambulancia) betekintést nyújtottak a fájdalomkezelés mindennapi kihívásaiba, valamint a betegek életminőségét javító ellátási tapasztalataikba.

A Palliatív mobil team és otthonápolás című kerekasztalhoz csatlakozott szakemberek – Lukács Miklós (Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Palliatív Mobil Team) elnökletével, Dr. Barna Erzsébet (Gondoskodás 2003 Bt.), Jakus Nikoletta (Országos Onkológiai Intézet, Palliatív Mobil Team) és Bódi István (Szegedi Hospice Alapítvány) – arról folytattak diskurzust, hogy a gyakorlatban miként kapcsolódik össze a mobil team és az otthonápolás, bemutatva az együttműködés során szerzett tapasztalataikat, az ellátás

összehangolásának kihívásait, valamint azokat a jó gyakorlatokat, amelyek a betegek és családjaik támogatását hatékonyabbá teszik.

A Hospice osztály és hospice ház működése című kerekasztalba a fekvőbeteg hospice ellátásban dolgozók – Füzes Ildikó (Pécsi Irgalmasrendi Kórház, Hospice Osztály) elnökletével, Dr. Kádas Júlia (Magyar Hospice Alapítvány), Bokorovics Tímea (Országos Korányi Pulmonológiai Intézet, Polcz Alaine Hospice-Palliatív Osztály) és Pakai Tímea (Békés Megyei Pándy Kálmán Kórház, Hospice Osztály) – beszélgettek a munka kihívásairól, szépségeiről és a fejlődési lehetőségekről, kitérve arra is, hogyan lehet az ellátást még emberközelibbé, hatékonyabbá és a betegek, valamint családtagjaik számára támogatóbbá tenni.

A konferencia zárásaként egy közös kerekasztal-beszélgetésre került sor, ahol a korábbi szekciók legfontosabb tanulságait foglalták össze a moderátorok. A résztvevők egyhangúlag hangsúlyozták, hogy az életvégi ellátás emberközpontú megközelítése, a különböző szakterületek együttműködése és a folyamatos szakmai párbeszéd kulcsfontosságú a palliatív szemlélet hazai megerősítésében. A rendezvény nemcsak értékes lehetőséget kínált a tapasztalatok megosztására és szakmai kapcsolatok építésére, hanem megerősítette a jelenlévők elkötelezettségét is az életvégi méltóság megőrzése mellett.

Köszönetnyilvánítás

A szervezők nevében szeretnénk köszönetünket kifejezni mindazoknak, akik hozzájárultak a konferencia megvalósításához. Külön elismeréssel tartozunk a plenáris előadónak és a kerekasztal-beszélgetések résztvevőinek, akik tapasztalataikkal és tudásukkal gazdagították, valamint magas szakmai színvonalra emelték a rendezvényt. Hálás köszönet illeti a támogatókat és a helyszínt biztosító Agóra munkatársait is, akik készséges hozzáállásukkal és segítségükkel nélkülözhetetlen háttérrel nyújtottak az esemény megvalósításához.

Dr. Kassai Szilvia PhD

egyetemi adjunktus,

SZTE SZAOK Magatartástudományi Intézet

kassai.szilvia@med.u-szeged.hu